

HOÀNG NGUYÊN,

CUNG ĐÀN TÀI HOA BẮC MĨ NHÌ

Nguyễn Ánh 9

Hoàng Nguyên vĩnh viễn ra đi đã góp phần thắp lên, góp thêm cho đời không ít những tác phẩm đáng trân trọng, bởi nét nhạc tài hoa và ca từ thấm đẫm, buồn man mác. Có lẽ trong lòng những người yêu nhạc sẽ mãi mãi vang vọng những giai điệu đầy kỷ niệm của thi sĩ kháng chiến 9 năm chiến đấu dân Pháp ... “Nếu hiểu rõ tình anh đi vì lý tưởng tham tàn, thì em ơi, em đừng sầu thương chi ! Em thấy chẳng khó khăn gì của giặc thù còn mất mùa và còn che khuất mặt ...”. Nhạc sĩ Hoàng Nguyên đã viết ca khúc Anh Đi Mai Vọng này khoảng 20 năm trước khi anh huy động trong buổi công diễn dân tộc đang trọng đại kháng chiến. Bài hát tức khắc được đón nhận nồng nhiệt và phổ biến rộng rãi. Hôm có những nhạc sĩ trẻ xưa nay tìm được thành công đột ngột ngay tác phẩm đầu tay của mình và nhanh chóng thành danh như anh.

Vì tôi, Hoàng Nguyên nhớ vẫn còn ở đâu đó quanh đây và những kỉ niệm với anh còn nhớ mãi hôm qua... Anh Hoàng Nguyên – Cao Công Phúc của tôi. Tôi gặp anh lần đầu tiên cách nay hơn 40 năm, khi đang học Trường Nghệ Yersin ở Đà Lạt, thành phố thơ mộng sau này đã đi vào các tác phẩm viết thi gian của anh. Đó đó, biết tôi là một chú học trò mê âm nhạc có chút năng khiếu, Hoàng Nguyên đã đem tâm chăm sóc. Chiều Nhật hàng tuần, anh vào trường nghe tôi trú đón tôi ra “nhà” anh chơi và ân cần truy vấn để cho tôi những kỉ niệm ban đầu với âm nhạc. “Nhà” anh ở thụt ra chỗ là một căn phòng đơn sơ, trong khuôn viên Trường Nghệ Bưởi Đà Lạt, nơi anh đang dạy Anh văn cho các lớp trung học. Một chiếc ghế gỗ đơn giản, một bàn viết bằng gỗ thông và một cây đàn guitar treo trên vách. Thi gian đó, Hoàng Nguyên còn phớt trách các buổi phát thanh của Hội Phát giáo trên làn sóng Đà Lạt. Một hôm, tôi rủ bạn bè và học sinh phục vụ anh “mời” tham gia ban nhạc phát thanh của anh. Đó là lần đầu tiên tôi bước vào “nghệ ca nhạc”, năm 1956.

Năm đó, Hoàng Nguyên đang phác thảo ca khúc Bài Thơ Hoa Đào:

*“Chiều nào đứng chân phiêu lãng,
Khách đến đây thơ hoa đào vẫn nghe lời đi...”*

Tôi hẳn học là người ái mộ đầu tiên của anh đàn và hát cho “nghe thơ” những âm điệu lời ca lãng đãng sóng ngói núi đồi của Bài Thơ Hoa Đào. Tôi vẫn nhớ nhớ vờ ra khi gặp anh còn trẻ rồi: chúng tôi ngồi co ro trong căn phòng nhỏ của anh; bên ngoài trời cao nguyên xam xám và mưa nhè. Đang kia, những cánh hoa đào vờ lia cành theo cơn gió bắt chước... Hỏi “Chị có anh đã chọn Đà Lạt làm quê hương?”. Đợi một hồi sau công kính trả lời của anh hình như chột xa khu vực hỏi: “Không, anh chỉ ghé chân để tìm một sinh và tìm cảm hứng...”.

Vâng, Hoàng Nguyên chỉ “ghé chân” – nhớ anh viết “đứng chân phiêu lãng” nơi phố núi mù sương này một quãng thi gian ngắn nhưng cũng để anh viết nên hai ca khúc tiêu biểu với một vùng đất thơ mộng đẹp yêu: Bài Thơ Hoa Đào và Ai Lên Xứ Hoa Đào, hai ca khúc bắt đầu làm rung động trái tim nhiều thế hệ người yêu nhạc, mãi mãi gắn liền với danh của anh với đàn anh nơi thi gian này.

*“Ai lên xứ hoa đào, đứng chân bên hồ nghe chiều rơi.
Nghe hồ gió len vào hồn người, chiều Xuân mây êm trôi.
Thông reo bên suối vắng, lời diều dạt như tiếng đàn...”*

Bỗng đi một thời gian, chúng tôi gặp lại nhau ở Sài Gòn khi ông đã bước sang tuổi 70. Lúc ấy, tôi đã đi vào lĩnh vực ca nhạc và Hoàng Nguyên đã bước vào binh chủng Quân chủng cũ. Như một số các nghệ sĩ khác cùng thời, buổi sáng anh thường đến uống cà phê ở nhà Thanh Thảo, để ông Nguyễn Trung Trác. Nghe nói do đó tình cảm gia đình anh gặp chuyện không vui. Anh trở nên u ám hơn và có lẽ vì thế anh đã rất thích bài hát Summertime có âm sắc blues-jazz trầm mặc đang thịnh hành và được phát thanh xuyên suốt nhà hàng Thanh Thảo. Tác phẩm Cho Người Tình Lạc của anh ra đời khi ông đang ở đó, chịu phần nào ảnh hưởng của khúc nhạc của Summertime.

*“Như mà chi, đau thối ng qua rồi
Thối ng mà chi, xót xa cũng đến cay...”*

Năm 70, bài Không của tôi được Khánh Ly thu vào đĩa 45 vòng do Hãng đĩa Tình Ca Quê Hồ nhạc sĩ Nguyễn Xuân, một năm sau có bài Cho Người Tình Lạc do Thanh Lan hát. Ngày hãng đĩa trao tặng đĩa hát nói trên cho chúng tôi, Hoàng Nguyên thân mật với vai tôi, thì thào: “Mau quá Ánh hả? Mọi ngày nào ở Đà Lạt, anh em mình nói chuyện âm nhạc như một môn, bây giờ Ánh đã có bài thu đĩa với anh...”. Vấn đề ngôn ngữ của một người anh ân cần, trù mủn! Hoàng Nguyên còn để lại một tác phẩm khác, được yêu mến không kém các ca khúc đã có của anh, mà anh viết về vợ ông Huệ, quê anh: Tà Áo Tím.

*“Một chiều u lang thang bên dòng Hồ nước Giang
Tôi đã gặp một tà áo tím, như thắp trong lòng
Một áo tím sao luyến thối ng...”*

Hoàng Nguyên đột ngột chia tay với không gian âm nhạc của chúng ta một buổi sáng năm 1973 trong một tai nạn giao thông khi anh từ Vũng Tàu trở về Sài Gòn. Ông để lại 50 chín mươi i rung được và một người cuốc đi. Tôi thối m nghĩ, nếu Hoàng Nguyên chưa về ra đi chốc chốc ca nhạc của anh sẽ còn nổi tiếng bằng những ca khúc du dương, thanh thoát trong đó nổi lên hoài được nâng lên thành những vần thơ trong vút...

Nguyễn Ánh 9

